

HuCER 2020

Társadalmi innováció és tanulás a digitális korban

IKT eszközök a romániai magyar nyelvű speciális oktatási intézményekben

Dr. Belényi Emese
Partiumi Keresztény Egyetem
belenyi.emese@partium.ro

Az IKT eszközök szerepe, jelentősége az oktatásban

Az IKT eszközök...

- Információ átadását szolgáló elektronikai eszközök:
 - Tablet, számítógép, laptop, mobiltelefon, diavetítő, projektor, interaktív tábla, TV, rádió
- Kiemelt szerep az oktatásban is:
 - Vonzóbbá tehető a tananyag (Buda,2017)
- Vizuális tanulást támogató szerep: *„ a tanórákon az információk átadásának hatékonyságát kell jelentősen növelni, melynek egyik kézenfekvő módszere a vizualizáció(Molnár-Muhari , idézi Buda,2017).*
 - Elősegíti az új anyag megértését és beépítését.
 - Motiválja a figyelem összpontosítását.

Témaorientáció, szakirodalmi tájékozódás

- **IKT és speciális oktatás:** nem feltétlenül és nem elsősorban a tanulási célt szolgálják (Besio és Salminen, idézi Virányi, 2014).
- IKT eszközök gyógypedagógiai tipizálása a szakmai diskurzusokban : külföldi (amerikai, európai) kiterjedt, magyarországi kevés, de a romániai szakirodalomban szinte nem is léteznek.
- Hogyan támogatja a digitális média a fogyatékossgal élők tanulását?
- Milyen IKT oktatási formák léteznek a speciális oktatásban ?
- Ezek közül melyek bizonyultak hatékonynak illetve kevésbé hasznosnak?

Jelen vizsgálat célja: az IKT jelenlétének és funkcióinak vizsgálata a romániai magyar speciális oktatásban

- Általános szerep: amire általában mindenki használja (kapcsolattartás, játék, internet, stb.)
- Sajátos szerepe kettős funkciójú:
 1. a többségi oktatásban betöltött szerepéhez hasonlóan kritikusan és konstruktívan felhasználható tanulási segédeszköz
 2. életvitel támogatása, együttműködés, terápiás funkció

Célintézmények

- Bonitas Speciális Iskolaközpont, Nagyvárad:
<http://scoala-bonitas-iskola.ro/>
- Kozmutza Flóra Hallássérültek Speciális Iskolája, Kolozsvár:
<https://www.kozmutza.ro/hu/>

Kutatási módszerek

- intézményi környezettanulmány
- a 2 intézetmény vezetőivel készített strukturált interjú
- 5 gyógypedagógus tanárral készített interjú

Eredmények 1

Bonitas Iskola:

- digitális eszközök használatának hatékonysága nagymértékben függ a tanulók fogyatékosági típusától és mértékétől;
- a legtöbb speciális szükségletű tanuló az eszközöket a szabadidő kitöltésére, játékra használja, mivel az absztrakciós, szimbolizációs képességek hiányában a logikai feladatok nem feltétlenül teremtik meg a siker lehetőségét;
- Az érzékszervek tekintetében terápiás jellegű a komplex alkalmazhatóság a virtuális valóságot megjelenítő szimulátor-programokkal:
 - Sound Beam eszköz, amely mozgásszimulátor módon működik
 - a digitális programozású fényfürdő, akár mobilos applikációval.

Eredmények 2

Kozmutza Flóra Hallássérültek Speciális Iskolája

200 digitális forgatókönyv az oktató órákra, tabletek , okostábla, laptopok

Autista tanulók számára használt oktatóprogramok: Verbalio, NikiTalk

Saját oktatóprogram: Drag&Learn

<https://learningscenarios.kozmutza.ro/hu/>

<https://learningscenarios.kozmutza.ro/hu/forgatokoenyvek>

Eredmények 3

Kozmutza Flóra Hallássérültek Speciális Iskolája

- Személyre szabott tanítás-nevelés jellemzi a speciális nevelési igényű gyermekek oktatását .
- A digitális eszközök hiánya számukra is problémát jelent, de a jelenlegi helyzet tanulságaként (az online oktatásra való áttérés rávilágított a digitális oktatásuk súlyos hiányosságaira) már megoldásokban gondolkoznak, hogy a következő tanévet megfelelő felszereltséggel kezdhessék.
- *„A speciális szükséglet szempontjából úgy gondolom, hogy az IKT több, mint vizuális tanulás.” – K.K.gyógypedagógus*

Konklúziók

- Az IKT eszközök speciális alkalmazhatóságának definiálását pontosítani szükséges.
- Az IKT eszközök használata a speciális oktatásban a fogyatékosági tipológiáknak megfelelően még nem kellően tisztázott.
- Jelen kutatás eddigi eredményei alapján arra mutat rá, hogy a vizsgált a romániai magyar speciális oktatási intézményekben az IKT eszközök csoportosításának két szempontja alapján (az érzékszervekre gyakorolt hatás és kommunikáció nyitottsága) adott a lehetőség a fogyatékkal élők körében a szélesebb körű alkalmazhatóságra.

Hivatkozott szakirodalom:

- Buda, A. (2017): IKT és oktatás. Együtt vagy egymás mellett? Belvedere Meridionale Kiadó pp.
- Demi, A-L.(2018): Digitale Medien im inklusiven Deutschunterricht in der Grundschule. Am Beispiel von Scratch. In. Digitale Medien im inklusiven Einsatz
- Schüller, D.et al(2020): Digitale Medien und Inklusion im Deutschunterricht
- Fogyatékkal élő gyermekek távoktatása Erdélyben:

<https://www.facebook.com/watch/?v=668743930581908> , letöltve: 2020.05.20

- <https://magazin.sofatutor.com/lehrer/wie-digitale-medien-beim-lernen-mit-behinderung-unterstuetzen/>

<https://www.bildungserver.de/Neue-Technologien-in-der-paedagogischen-Foerderung-Behinderter-3360-de.html>

- Virányi, A.(2014): Gyógypedagógusok ismeretei és vélekedésük az infokommunikációs eszközök és a gyógypedagógia kapcsolatáról. Doktori disszertáció, itt:

http://ppkteszt.elte.hu/file/Viranyi_Anita_dissz.pdf letöltve: 2020.04.10

Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!